

Bibliografia

Literatura

- Balcerowicz-Szkutnik M., *Demograficzne aspekty ryzyka w ubezpieczeniach społecznych. Uwarunkowania i analiza demoekonometryczna*, Prace Naukowe AE im. K. Adamieckiego w Katowicach, Katowice 2005.
- Balcerzak-Paradowska B., *Współczesna polityka rodzinna wobec kryzysu dzietności*, Infos nr 8(78), BAS, 20.04.2010.
- Balandynowicz-Panfil K., *Aktywizacja zawodowa osób starszych jako wyzwanie dla polityki państwa* [w:] red. Z. Wiśniewski, *Determinanty aktywności zawodowej ludzi starszych*, Wydawnictwo „Dom Organizatora”, Toruń 2009.
- Baran G., Marzec M., *Spółeczna odpowiedzialność organizacji sektora emerytalnego jako źródło zaufania*, Polityka Społeczna, 2011, Numer Specjalny – Problemy zabezpieczenia emerytalnego w Polsce i na świecie.
- Barańska A.M., *Wpływ reformy systemu ubezpieczeń społecznych na rynki finansowe w Polsce*, Raport nr 163, Biuro Studiów i Ekspertyz Kancelarii Sejmu, Warszawa 1999; <http://biurose.sejm.gov.pl>; 27.01.2012.
- Barr N., Diamond P., *Reforming pensions: Principles, analytical errors and policy directions*, International Social Security Review, November 2008; http://econ.lse.ac.uk/staff/nb/Barr_Diamond_crr.pdf; 27.01.2012.
- Barr N., *Ekonomika polityki społecznej*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, Poznań 1993.
- Barr N., *Pensions: Challenges and Choices: What next?*, Pensions: Challenges and Choices: The First Report of the Pensions Commission, London: TSO, 2004; Pensions Commission 17.01.2005; <http://econ.lse.ac.uk/staff/nb/Barr>; 26.08.2011.
- Barr N., *The Objectives and Attainments Pension Schemes*, [w:]. ed. T-D Wilson, *The State and Social Welfare Objective of Policy*, Longmann, London and New York 1991.
- Bąk E., *Elastyczne formy zatrudnienia*, Biblioteka Monitora Prawa Pracy, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2006 za: Kryńska E., *Elastyczność zatrudnienia na polskim rynku pracy*, Polityka Społeczna, 2007, nr 11–12.

- Biuro Pełnomocnika Rządu ds. Reformy Zabezpieczenia Społecznego, *Bezpieczeństwo dzięki różnorodności. Reforma systemu emerytalnego w Polsce*, Warszawa 1997.
- Bongaarts J., *The End of the Fertility Transition In the Developed World*, Population and Development Review, 2002, Vol. 28, No. 3, za: J. Zwierzchowski, *Wpływ powszechnych systemów emerytalnych na płodność*, Gospodarka Narodowa, 2009, nr 4.
- Boni M., *Generacja 50+: problemy, wyzwania, szanse* [w:] *Rynek pracy a osoby bezrobotne 50+. Bariery i szanse*, Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce, Warszawa 2007.
- Boni M., *Strategia wzrostu zatrudnienia* [w:] *Jakie reformy są potrzebne Polsce?*, Zeszyty BRE Bank-CASE Nr 83, 2006.
- Boni M. (red. nauk.), Rada Ministrów, *Polska 2030. Wyzwania rozwojowe*, Warszawa 2009.
- Borkowska S., *Koszty pracy a zatrudnienie i bezrobocie* [w:] red. S. Borkowska, *Koszty pracy a rynek pracy*, IPiSS, Warszawa 2001.
- Boskin M.J., Hurd M.D., *The effect of social security on early retirement*, Journal of Public Economics, 1978, No. 10.
- Boskin M.J., *Social Security and retirement decisions*, Economic Inquiry, 1977, No 15.
- Budnik K., *Migration Flows and Labour Market in Poland*, National Bank of Poland, Working Paper No. 44, Warszawa 2007.
- Bukowski M. (red.), *Zatrudnienie w Polsce 2005*, Ministerstwo Gospodarki i Pracy, Departament Analiz i Prognoz Ekonomicznych, Warszawa 2005.
- Bundesinstitut für Bevölkerungsforschung i Robert Bosch Stiftung, *The Demographic Future of Europe-Fact, Figures, Policies:Results of the Population Policy Acceptance Study (PPAS)*, listopad 2005; www.bosch-stiftung.de; 06.04.2012.
- Burkhauser R., *Is Mandatory Retirement Overrated? Evidence from the 1970s*, Journal of Human Resources, 1983, No. 18 za: Urbaniak B., *Praca zawodowa po przejściu na emeryturę*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 1998.
- Burkhauser R., *The early acceptance of social security: an asset maximization approach*, Industrial and Labor Relations Review, 1980, Vol. 33, za: E.P. Lazear, *Retirement from Labor Force* [w:] ed. O. Aschenfelder, R. Layard, *Handbook of labor Economics*, Elsevier Science Publishers BV, Amsterdam: North Holland 1986, Vol. 1.
- Burkhauser R., *The pension acceptance decision of older workers*, Journal of Human Resources, 1979, No. 14.
- Burtless G., Moffitt R.A., *The Joint Choice of Retirement Age and Postretirement Hours of Work*, Journal of Labor Economics, 1985, Vol. 3.
- Chłoń-Domińczak A., *Ekonomiczne skutki i uwarunkowania niskiej aktywności zawodowej osób 50+ w Polsce* [w:] *Aktywizacja zawodowa osób 50+ i zarządzanie wiekiem. Informacje użyteczne dla instytucji rynku pracy*, Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce, Warszawa 2010.

- Chłoń-Domińczak A., *Ubezpieczenia społeczne jako podstawowy instrument bezpieczeństwa socjalnego obywateli* [w:] red. K. Raczkowski, *Bezpieczeństwo ekonomiczne. Wyzwania dla zarządzania państwem*, Oficyna Ekonomiczna Grupa Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2012.
- Cigno A., *Intergenerational transfers without altruism. Family, market and state*, *European Journal of Political Economy*, 1993, Vol. 9, za: J. Zwierchowski, *Wpływ powszechnych systemów emerytalnych na płodność*, *Gospodarka Narodowa*, 2009, nr 4.
- Commission of the European Communities, *Demography Report 2008: Meeting Social Needs in an Ageing Society*, Brussels SEC(2008)2911; www.ec.europa.eu; 06.02.2011.
- Council of the European Union, *Press Release 2733rd Council Meeting Employment, Social Policy, Health and Consumer Affairs Luxembourg*, 1–2 June 2006.
- Czajka Z., *Rynek pracy a system edukacji*, *Praca i Zabezpieczenie Społeczne*, 1997, nr 3 za: Czajka Z., *Systemy emerytalne w Niemczech i w Wielkiej Brytanii wobec nowych wyzwań*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2003.
- Czajka Z., *Systemy emerytalne w Niemczech i w Wielkiej Brytanii wobec nowych wyzwań*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2003.
- Czarnik M., Kot M., Urmański J. i in., *Polityka prorodzinna w wybranych krajach Unii Europejskiej. Przegląd stosowanych rozwiązań*, Fundacja Republikańska, Warszawa 2012, www.carf.pl.
- Czepulis-Rutkowska Z., *System emerytalny a poziom zabezpieczenia materialnego emerytów*, IPiSS, Warszawa 2000.
- De la Fuente A., Ciccione A., *Das Humankapital in der wissenbasierten globalen Wirtschaft*, Europäische Kommission, Europäische Gemeinschaften 2003, za: L. Jodkowska, *Państwo opiekuńcze a idea flexicurity*, *Ekonomista*, 2009, nr 2.
- Devesa-Carpio J.E., Vidal-Melia C., *The Reformed Pension System in Latin America*, Social Protection Discussion Paper Series, Social Protection Unit Human Development Network The World Bank, 05/2002; <http://siteresources.worldbank.org>; 27.01.2012.
- Dolny E., *Determinanty kontynuowania pracy i aktywizacji zawodowej osób w starszym wieku* [w:] red. Z. Wiśniewski, *Determinanty aktywności zawodowej ludzi starszych*, Wydawnictwo „Dom Organizatora”, Toruń 2009.
- Economic Policy Committee and the European Commission (DG ECFIN), *The impact of ageing on public expenditure: projections for the EU25 Member States on pensions, health care, long-term care, education and unemployment transfers (2004–2050)*, Special Report 1/2006, <http://ec.europa.eu>; 06.04.2012.
- Ederveen S., Thissen L., *Can Labour Market Institutions explain unemployment rates in new EU members states?*, CPB Document nr 59, 2004.

- Einerhard M., Nekkers G., *Modernizing Social Security: Changing Responsibilities and Individual Choice*, International Social Security Review, 2004, Vol. 3.
- Esping-Andersen G., *Welfare State without Work. The Impasse of Labour Shedding and Familialism in Continental European Social Policy* [w:] red. G. Esping-Andersen, *Welfare States in Transition, National Adaptations in Global Economies*, Sage Publication, London 1996, za: P. Sałustowicz, *Współczesne wyzwania pod adresem polityki społecznej*, Polityka Społeczna, 2006, nr 10.
- European Commission, *Active Ageing. Report*, Special Eurobarometer 378, January 2012.
- European Commission, *Interim EPC-SPC Joint Report on Pensions*, Brussels, 28/05/2010; Social Security Programs Throughout the World: Europe, 2008, www.ssa.gov; 29.12.2010.
- European Commission, *Longer working lives through pension reforms*, 2009; <http://ec.europa.eu/social>; 08.02.2011.
- Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny, *Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie komunikatu Komisji dla Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: „Plan działań na rzecz kształcenia dorosłych – Na naukę zawsze jest odpowiednia pora”*, COM(2007) 558 wersja ostateczna (2008/C 204/19), Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej C 204/89, 9.8.2008; <http://eur-lex.europa.eu>; 06.04.2012.
- Eurostat, Average exit age from the labour force by gender, www.eurostat.org; 30.03.2012.
- Eurostat, Employees with a contract of limited duration, www.eurostat.org; 30.03.2012.
- Eurostat, Life expectancy at birth, www.eurostat.org; 08.02.2012, 19.09.2015.
- Eurostat, Life long learning by gender, www.eurostat.org; 30.03.2012.
- Eurostat, Live births outside marriage, www.eurostat.org; 30.03.2012.
- Eurostat, Old-age dependency ratio, www.eurostat.org; 09.02.2012.
- Eurostat, Persons employed part-time, www.eurostat.org; 30.03.2012.
- Eurostat, Project old-age dependenci ratio, <http://eurostat.ec.europa.eu>; 30.03.2012.
- Eurostat, Projected old-age dependency ratio, www.eurostat.org; 30.03.2012.
- Eurostat, Social security and other labour costs paid by employer, www.eurostat.org; 30.03.2012.
- Eurostat, Total fertility rate, www.eurostat.org; 08.02.2012.
- Eurostat, Unemployment rate, www.eurostat.org; 09.02.2012.
- Eurostat, Women per men, www.eurostat.org; 09.02.2012.
- Folbre N., *Children as public foods*, American Economic Review, 1994, Vol. 84, za: J. Zwierzchowski, *Wpływ powszechnych systemów emerytalnych na płodność*, Gospodarka Narodowa, 2009, nr 4.

- Frątczak E., *Zmiany płodności* [w:] red. I. Kotowska, *Przemiany demograficzne w Polsce w latach 90-tych w świetle koncepcji drugiego przejścia demograficznego*, SGH, Warszawa 1999.
- Gatnar E., Walesiak M. (red.), *Metody statystycznej analizy wielowymiarowej w badaniach marketingowych*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego we Wrocławiu, Wrocław 2004.
- Golinowska S. (red.), *W trosce o pracę. Raport o Rozwoju Społecznym, Polska 2004*, CASE, UNDP, Warszawa 2004, www.undp.org.pl, 03.11.2010.
- Golinowska S., Neneman J., *Reforma finansów publicznych. Podatki i wydatki publiczne* [w:] *Jakie reformy są potrzebne Polsce?*, Zeszyty BRE Bank-CASE Nr 83, 2006.
- Golinowska S., *Przyszłość państwa opiekuńczego i systemu zabezpieczenia społecznego*, *Polityka Społeczna*, 2005, nr 11–12.
- Gordon R.H., Blinder A.S., *Market Wages, Reservation Wages, and Retirement Decisions*, *Journal of Public Economics*, 1980, Vol. 14.
- Góra M., *System emerytalny*, PWE, Warszawa 2003.
- Grewiński M., *Mobilizacja zasobów ludzkich w kierunku aktywnego społeczeństwa i modelu workfare mix* [w:] red. K. Piątek, A Karwacki, *Aktywna polityka społeczna z perspektywy Europy Socjalnej*, Wydawnictwo Edukacyjne Akapit, Toruń 2007 za: Klimkiewicz A., *Społeczno-prawne uwarunkowania aktywności zawodowej osób w wieku 50+ na rynku pracy*, *Polityka Społeczna*, 2009, nr 2.
- Grotkowska G., Sztanderska U., *Wstępne studium determinant dezaktywizacji zawodowej kobiet i mężczyzn*, cz. II, Załącznik 5b do raportu z badań: „Dezaktywizacja osób w wieku okołoemerytalnym”, Warszawa 2008.
- Grotkowska G., Sztanderska U., *Wykształcenie i szkolenia a podaż pracy* [w:] red. U. Sztanderska, *Edukacja dla pracy. Raport o Rozwoju Społecznym Polska 2007*, UNDP, Warszawa 2007.
- Grozen van B., Leers T., Meijdam T., *Social security and endogenous fertility: pensions and child allowances as Siamese twins*, *Journal of Public Economics*, 2003, Vol. 87, No. 2, za: J. Zwierchowski, *Wpływ powszechnych systemów emerytalnych na płodność*, *Gospodarka Narodowa*, 2009, nr 4.
- GUS, *Praca a obowiązki rodzinne w 2005 r.*, Warszawa 2006 a.
- GUS, *Przejście z pracy na emeryturę*, Warszawa 2007 a.
- GUS, *Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2000*, Warszawa 2000.
- GUS, *Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2001*, Warszawa 2001.
- GUS, *Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2002*, Warszawa 2002.
- GUS, *Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2003*, Warszawa 2003.
- GUS, *Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2004*, Warszawa 2004.
- GUS, *Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2005*, Warszawa 2005.
- GUS, *Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2006*, Warszawa 2006.

- GUS, *Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2007*, Warszawa 2007.
- GUS, *Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2008*, Warszawa 2008.
- GUS, *Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2009*, Warszawa 2009.
- GUS, *Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2010*, Warszawa 2010.
- GUS, *Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2011*, Warszawa 2011.
- GUS, *Stan zdrowia ludności Polski w 2004 r.*, Warszawa 2006 b.
- GUS, *Stan zdrowia ludności Polski w 2009 r.*, Warszawa 2011 b.
- GUS, *Struktura wynagrodzeń według zawodów w październiku 1999 r.*, Warszawa 2000 a.
- GUS, *Struktura wynagrodzeń według zawodów w październiku 2010 r.*, Warszawa 2011 a.
- Gustman A.L., Steinmeier T.L., *A Structural Retirement Model*, *Econometrica*, 1986, Vol. 54.
- Gustman A.L., Steinmeier T.L., *The 1983 Social Security Reforms and Labor Supply Adjustments of Older individuals in the Long Run*, *Journal of Labor Economics*, 1985, Vol. 3.
- Gwiazdowski R., *Emerytalna katastrofa i jak się chronić przed jej skutkami*, Wydawnictwo Zysk i Ska, Warszawa 2012.
- Holzer J.Z., *Demografia*, PWE, Warszawa 2003.
- Holzman R., Hinz R., *Old-Age Income Support in the 21st Century: An International Perspective on Pension Systems and Reform* (razem z H. von Gersdorff, I. Gill, G. Impavido, Musalem A.R., Rutkowski M., Palacios R., Sin Y., Subbarao K., Schwartz A.), *The World Bank*, Washington 2005; <http://web.worldbank.org>; 27.01.2012.
- HSBC, *The future of retirement: What the People want*, HSBC, London 2006, za: D. Kałuża, Z. Lewandowska-Szweda, *Bariery aktywizacji zawodowej osób starszych w Polsce* [w:] R.C. Horodeński, C. Sadowska-Snarska, *Gospodarowanie zasobami pracy na początku XXI wieku. Aspekty makroekonomiczne i regionalne*, IPISS, WSE w Białymstoku, Białystok-Warszawa 2009.
- IBM Global Social Segment, *The Lisbon Council, Living longer, living better. Addressing the challenge of an aging workforce*, September 2007.
- ISSA, *Social Security Programs Throughout the World: Europe, 2008*, Social Security Administration, ISSA, 2008; www.ssa.gov/policy; 05.02.2011.
- Jackiewicz Z., *Analiza rozwiązań prawnych w kontekście wydłużenia aktywności zawodowej osób powyżej 50. roku życia*, *Europerspektywa*, Projekt współfinansowany przez UE w ramach EF, 2012, www.olbrzym.info; 25.01.2013.
- Jacukowicz Z., *Analiza minimalnego wynagrodzenia za pracę*, IPISS, Warszawa 2007.
- Jacukowicz Z., *Praca i płace w warunkach przemian gospodarczych i globalizacji* [w:] red. B. Balcerzak-Paradowska, *Praca i polityka społeczna wobec wyzwań integracji*, IPISS, Warszawa 2003.

- Jaśko B., *Aktywność zawodowa osób starszych* [w:] red. M. Noga, M.K. Stawicka, *Rynek pracy w Polsce w dobie integracji europejskiej i globalizacji*, CeDeWu, Warszawa 2011.
- Jędrasik-Jankowska I., *Emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych* [w:] red. B. Kłos, *System emerytalny 9 lat po reformie*, Studia BAS, Biuro Analiz Sejmowych Kancelarii Sejmu, Warszawa 2008.
- Jędrasik-Jankowska I., *Pojęcia i konstrukcje prawne ubezpieczenia społecznego*, Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, Warszawa 2007.
- Jędrasik-Jankowska I., *Ubezpieczenie emerytalne. Trzy filary*, PWN, Warszawa 2001.
- Jędrasik-Jankowska I., *Ubezpieczenie społeczne. Tom 1. Część ogólna*, Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, Warszawa 2003.
- Jędrasik-Jankowska I., *Ubezpieczenie społeczne. Tom 2. Ubezpieczenie rentowe i ubezpieczenie emerytalne*, Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, Warszawa 2003.
- Jodkowska L., *Państwo opiekuńcze a idea flexicurity*, *Ekonomista*, 2009, nr 2.
- Jończyk J., *Prawo zabezpieczenia społecznego. Ubezpieczenia społeczne i zdrowotne. Bezrobocie i pomoc społeczna*, Kantor Wydawniczy Zakamycze, Zakamycze 2003.
- Kabaj M., *Ekonomia tworzenia i likwidacji miejsc pracy. Dezaktywizacja Polski?*, IPiSS, Warszawa 2005.
- Kalina-Prasznic U., *Wpływ globalizacji na zmiany rynku pracy* [w:] red. M. Noga, M.K. Stawicka, *Rynek pracy w Polsce w dobie integracji europejskiej i globalizacji*, CeDeWu Sp. z o.o., Warszawa 2011.
- Kałuża D., Lewandowska-Szweda Z., *Bariery aktywizacji zawodowej osób starszych w Polsce* [w:] R.C. Horodeński, C. Sadowska-Snarska, *Gospodarowanie zasobami pracy na początku XXI wieku. Aspekty makroekonomiczne i regionalne*, IPiSS, WSE w Białymstoku, Białystok-Warszawa 2009.
- Klimkiewicz A., *Niektóre aspekty zastosowania elastycznego wieku emerytalnego* [w:] red. M. Marcinkowska, S. Wieteska, *Harmonizacja bankowości i ubezpieczeń w skali narodowej i europejskiej*, Difin, Warszawa 2007, za: A. Klimkiewicz, *Społeczno-prawne uwarunkowania aktywności zawodowej osób w wieku 50+ na rynku pracy*, *Polityka Społeczna*, 2009, nr 2.
- Klimkiewicz A., *Społeczno-prawne uwarunkowania aktywności zawodowej osób w wieku 50+ na rynku pracy*, *Polityka Społeczna*, 2009, nr 2.
- Kłos B., *Europejskie systemy emerytalne – stan i perspektywy*, *Analizy BAS* nr 5(49), BAS, 16.03.2011; www.bas.sejm.gov.pl.
- Kłos B., Marchewka-Bartkowiak K., *Kontrowersje wokół systemu emerytalnego i dług publicznego*, *Analizy BAS* nr 17(25), 10.12.2009; www.bas.sejm.gov.pl.
- Kołaczek B., *Dyskryminacja kobiet w zatrudnieniu*, *Polityka Społeczna*, 2009, nr 5–6.
- Kołodziejczyk K., *Systemy emerytalne w Ameryce Łacińskiej – od repartycji do kapitalizacji*, Wydawnictwo WSB, Poznań 2004.

- Kołosowska B., *Skutki finansowe reformy systemu emerytalnego w Polsce*, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Rozprawa habilitacyjna, Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2004.
- Komisja Europejska, *Biała księga. Plan na rzecz adekwatnych, bezpiecznych i stabilnych emerytur*, COM(2012)55, Bruksela 16.02.2012 r., ec.europa.eu/social; 17.05.2012.
- Komisja Nadzoru Finansowego, *Biuletyn kwartalny. Rynek OFE 2010*, Warszawa 2011, www.knf.gov.pl; 30.11.2011.
- Komisja Nadzoru Finansowego, *Biuletyn roczny. Rynek OFE 2006*, Warszawa 2007, www.knf.gov.pl; 16.07.2010.
- Komisja Nadzoru Finansowego, *Biuletyn roczny. Rynek OFE 2007*, Warszawa 2008, www.knf.gov.pl; 16.07.2010.
- Komisja Nadzoru Finansowego, *Biuletyn roczny. Rynek OFE 2008*, Warszawa 2009, www.knf.gov.pl, 16.07.2010.
- Komisja Nadzoru Finansowego, *Biuletyn roczny. Rynek OFE 2009*, Warszawa 2010, www.knf.gov.pl; 16.07.2010.
- Komisja Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych, *Rocznik ubezpieczeń i funduszy emerytalnych 2002*, Warszawa 2003, www.knf.gov.pl; 16.07.2010.
- Komisja Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych, *Rocznik ubezpieczeń i funduszy emerytalnych 2003*, Warszawa 2004, www.knf.gov.pl; 16.07.2010.
- Komisja Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych, *Rocznik ubezpieczeń i funduszy emerytalnych 2004*, Warszawa 2005, www.knf.gov.pl; 16.07.2010.
- Komisja Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych, *Rocznik ubezpieczeń i funduszy emerytalnych 2005*, Warszawa 2006, www.knf.gov.pl; 16.07.2010.
- Koradecka D., Bugajska J., *Warunki pracy a aktywność zawodowa w starszym wieku* [w:] red. I. Wóycicka, *Później na emeryturę?*, Niebieskie Księgi, Rekomendacje Nr 16, Instytut Badań nad Gospodarką, Gdańsk 2004 za: Klimkiewicz A., *Społeczno-prawne uwarunkowania aktywności zawodowej osób w wieku 50+ na rynku pracy*, Polityka Społeczna, 2009, nr 2.
- Kotowska I.E., *Zmiany aktywności zawodowej a proces starzenia się ludności* [w:] red. J.T. Kowaleski, P. Szukalski, *Pomyślne starzenie się w perspektywie nauk o pracy i polityce społecznej*, Komitet Nauk Demograficznych PAN, Polskie Towarzystwo Gerontologiczne, Instytut Ekonometrii i Statystyki UŁ, Zakład Demografii i Gerontologii Społecznej UŁ, Łódź 2008.
- Kotowska I., *Proces starzenia się ludności Polski do 2030 r. – opis i jego percepcja społeczna* [w:] red. I. Wóycicka, *Później na emeryturę?*, Niebieskie Księgi, Rekomendacje Nr 16, Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, Gdańsk 2004.
- Kotowska I., *Starzenie się zasobów pracy w Polsce*, Studia Demograficzne, 1990, nr 3 (101).
- Kotowska I.E., Abramowska-Kmon A., *Subiektywna ocena stanu zdrowia i niepełnosprawność* [w:] red. I.E. Kotowska, I. Wóycicka, *Sprawowanie opieki oraz inne*

- uwarunkowania podnoszenia aktywności zawodowej osób w starszym wieku produkcyjnym. Raport z badań*, Departament Analiz Ekonomicznych i Prognoz MPiPS, Warszawa 2008.
- Kotowska I.E., Strzelecki P., *Aktualne tendencje zmian aktywności zawodowej* [w:] red. J. Czapliński, T. Panek, *Diagnoza Społeczna 2007. Warunki i jakość życia Polaków*, Warszawa 2007, www.diagnoza.com; 09.11.2010.
- Kotowska I.E., *Zmiany demograficzne a przyszły rynek pracy* [w:] red. S. Borkowska, *Przyszłość pracy w XXI wieku*, IPiSS, Warszawa 2005.
- Kryńska E., *Elastyczność zatrudnienia na polskim rynku pracy*, *Polityka Społeczna*, 2007, nr 11–12.
- Kryńska E., *Makroekonomiczne uwarunkowania rynku pracy* [w:] red. S. Borkowska, *Rynek pracy wobec integracji z Unią Europejską*, IPiSS, Warszawa 2002.
- Kryńska E., *Osoby starsze na rynku pracy* [w:] *Rynek pracy*, Studia Biura Analiz Sejmowych Kancelarii Sejmu, Warszawa 2007.
- Kryńska E., Wiśniewski Z., *Trzyznaście tez w sprawie reformy polityki państwa na rynku pracy w Polsce*, *Polityka Społeczna*, 2007, nr 9.
- Kryńska E., *Wydłużenie życia zawodowego na polskim rynku pracy*, *Polityka Społeczna*, 2006, nr 2.
- Kula G., *Decyzja o przejściu na emeryturę. Przegląd literatury*, *Ekonomista*, 2007, nr 2.
- Lazear E.P., *Retirement from Labor Force* [w:] ed. O. Aschenfelder, R. Layard, *Handbook of labor Economics*, Elsevier Science Publishers BV, Amsterdam:North Holland 1986, Vol. 1.
- Liberda B., *Koszty i korzyści z reformy ubezpieczeń społecznych w Polsce – wpływ na oszczędności*, coin.wne.uw.edu.pl/liberda; 08.10.2011 r.
- Linkola P., *Nowa polityka wiekowa Finlandii od 1995 roku* [w:] *Rynek pracy a osoby bezrobotne 50+. Bariery i szanse*; Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce; Warszawa 2007.
- Lumsdaine R.L., Stock J.H., Wise D.A., *Retirement Incentives: the Interaction Between Employer-provided Pensions, Social Security, and Retiree Health Benefits* [w:] ed. M.D. Hurd, N. Yashiro, *The Economics Effects of Aging in the United State and Japan*, University of Chicago Press, Chicago 1997, za: Kula G., *Decyzja o przejściu na emeryturę. Przegląd literatury*, *Ekonomista*, 2007, nr 2.
- Łapczyński M., *Analiza porównawcza tabel kontyngencji i metody CHAID*, *Zeszyty Naukowe* nr 659, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, 2005.
- Łuczka-Bakuła W., Jabłońska-Porzuczek L., *The functioning of the pension system in the opinion of its beneficiaries*, *Acta Scientiarum Polonorum, Oeconomia*, 2011, nr 10(4).
- Łuczka-Bakuła W., Jabłońska-Porzuczek L., *Wpływ modyfikacji systemu emerytalnego na finanse Funduszu Ubezpieczeń Społecznych*, *Wiadomości Statystyczne*, 2012, nr 8.

- Łuczka-Bakuła W., *Wspólna Polityka Rolna a problemy środowiska-wskazania dla Polski* [w:] red. W. Łuczka-Bakuła, *Przemiany strukturalne w rolnictwie i jego otoczeniu*, Katedra Ekonomii Akademii Rolniczej im. Augusta Cieszkowskiego w Poznaniu, Poznań 2000.
- Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, *Krajowa Strategia Emerytalna. Adekwatny i stabilny system emerytalny*, Warszawa 2005.
- Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, *Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na lata 2009–2011*, Warszawa 2009.
- Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, *Podstawowe dane o bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy oraz osobach uprawnionych do zasiłków lub świadczeń przedemerytalnych 1990–2010*; 25.01.2012.
- Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, *Polska 2008. Raport o rynku pracy oraz zabezpieczeniu społecznym*, Warszawa 2008.
- Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, *Sprawozdanie z realizacji Programu „Solidarność pokoleń. Działania dla zwiększania aktywności zawodowej osób w wieku 50+”*, Warszawa 2011.
- Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, *Program Operacyjny Kapitał Ludzki. Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007–2013*, Warszawa, wrzesień 2007, WWW.efs.gov.pl., 19.05.212.
- Mitchell O.S., Fields G.S., *Retirement, Pensions and Social Security*, Massachusetts Institute of Technology, The MIT Press, Cambridge, Massachusetts, London 1984, za: B. Urbaniak, *Praca zawodowa po przejściu na emeryturę*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 1998.
- Mitchell O.S., Fields G.S., *The Economics of Retirement Behavior*, Journal of Labor Economics, 1984, Vol. 2.
- Molesztak A., *Jakość życia ludzi starych w aspekcie ich zdrowia* [w:] red. J.T. Kowaleski, P. Szukalski, *Pomyślne starzenie się w perspektywie nauk społecznych i humanistycznych*, Komitet Nauk Demograficznych PAN, Polskie Towarzystwo Gerontologiczne, Instytut Ekonometrii i Statystyki UŁ, Zakład Demografii i Gerontologii Społecznej UŁ, Łódź 2008.
- Muszalski W., *Przemiany wieku emerytalnego*, Polityka Społeczna, 2009, nr 3.
- Naeye G., Walker A., *A guide to good practice in age management*, European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, Dublin 2006.
- Narożny M., *High unemployment in Poland – not only a labour market problem*, ECFIN Country Focus, Volume III, Issue 6, 15.06.2006; ec.europa.eu/economy_finance/publications/publication; 13.06.2011.
- OECD, *Employment Outlook 1998*, Paryż 1998,
- OECD, *Family database*, OECD-Social Policy Division-Directorate of Employment, Labour and Social Affairs, 13.05.2012, www.oecd.org; 22.02.2013.
- OECD, *Live Longer, Work Longer*, 2006.

- OECD, *Pensions at Glance 2011: Retirement-Income Systems in OECD and G20 Countries*, 2011.
- OECD, *Public expenditure on family*, www.oecd.org; 22.03.2013.
- OECD, *Strictness of employment protection*, www.oecd.org; 22.01.2011.
- Olbrych B., *Uwarunkowania demograficzne zasobów pracy w Polsce* [w:] red. M. Gągacka, K. Głąbicka, *Współczesne wyzwania dla lokalnej polityki społecznej*, PTPS i Politechnika Radomska, Radom 2009.
- Oręziak L., *OFE-zagrożenie dla finansów publicznych i emerytur* [w:] *Dyskusja na temat zmian w systemie emerytalnym*, Analizy BAS nr 2(46), BAS, 02.02.2011 r., www.bas.sejm.gov.pl.
- Paradysz J., *Statystyka*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, Poznań 2005.
- Poczta W., Michota-Katuliska E., *Zmiany poziomu konsumpcji w gospodarstwach domowych rolników w warunkach gospodarki rynkowej*, Wydawnictwo Akademii Rolniczej im. Augusta Cieszkowskiego w Poznaniu, Poznań 2007.
- Pollok A., *Inflacja w teorii ekonomii. Pomocnicze materiały dydaktyczne*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Krakowie, Kraków 1998 r.
- Posteraj J., *Otwarte fundusze emerytalne w Polsce*, BAS, Infos nr 2(49), 22.01.2009.
- Rada Ministrów, *Solidarność pokoleń. Działania dla zwiększania aktywności zawodowej osób w wieku 50+*, Program przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 17 października 2008, Warszawa, październik 2008.
- Rada Ministrów, *Program uporządkowania i ograniczenia wydatków publicznych*, Warszawa 2003.
- Rada Ministrów, *Sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2000 r.*, Warszawa 2001.
- Rada Ministrów, *Sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2001 r.*, Warszawa 2002.
- Rada Ministrów, *Sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2002 r.*, Warszawa 2003.
- Rada Ministrów, *Sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2003 r.*, Warszawa 2004.
- Rada Ministrów, *Sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2004 r.*, Warszawa 2005.
- Rada Ministrów, *Sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2005 r.*, Warszawa 2006.
- Rada Ministrów, *Sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2006 r.*, Warszawa 2007.
- Rada Ministrów, *Sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2007 r.*, Warszawa 2008.
- Rada Ministrów, *Sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2008 r.*, Warszawa 2009.

- Rada Ministrów, *Sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r.*, Warszawa 2010.
- Rada Ministrów, *Sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2010 r.*, Warszawa 2011.
- Ratajczak-Tuchołka J., *Emerytury kobiet w ubezpieczeniowych systemach emerytalnych w Niemczech i w Polsce*, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, Poznań 2010.
- Rószkiewicz M., *Metody ilościowe w badaniach marketingowych*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2009.
- Ruzik A., *Wpływ migracji na polski system zabezpieczenia społecznego-zmiany podaży pracy*, *Polityka Społeczna*, 2008, nr 11–12.
- Rysz-Kowalczyk B., Szatur-Jaworska B., *Rynek pracy a osoby bezrobotne 50+. Bariery i szanse. Raport syntetyczny z badań [w:] Rynek pracy a osoby bezrobotne 50+. Bariery i szanse*, Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce, Warszawa 2007.
- Sałustowicz P., *Współczesne wyzwania pod adresem polityki społecznej*, *Polityka Społeczna*, 2006, nr 10.
- Schimanek T., *Społeczne uwarunkowania i konsekwencje niskiej aktywności zawodowej osób 50+ oraz rozwiązania służące jej zwiększeniu [w:] Aktywizacja zawodowa osób 50+ i zarządzanie wiekiem. Informacje użyteczne dla instytucji rynku pracy*, Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce, Warszawa 2010.
- Schmähl W., *Soziale Sicherung im Alter [w:] Handwörterbuch der Wirtschaftswissenschaft*, Bd 6, Fischer/Mohr, Stuttgart i in., 1981 za: Żukowski M., *Wielostopniowe systemy zabezpieczenia emerytalnego w Unii Europejskiej i w Polsce. Między państwem a rynkiem*, Akademia Ekonomiczna w Poznaniu, Zeszyty Naukowe – Seria II, Prace habilitacyjne, Zeszyt 151, Wydawnictwo AE w Poznaniu, Poznań 1997.
- Sheshinski E., *A model of social security and retirement decisions*, *Journal of Public Economics*, 1978, Vol. 10, za: E.P. Lazear, *Retirement from Labor Force [w:] ed. O. Aschenfelder, R. Layard, Handbook of labor Economics*, Elsevier Science Publishers BV, Amsterdam:North Holland 1986, Vol. 1.
- Sinn H.W., *Pension Reform and Demographic Crisis: Why a Funded System is Needed and why it is not Needed*, CESifo Working Paper Series, 1999, za: J. Zwierchowski, *Wpływ powszechnych systemów emerytalnych na płodność*, *Gospodarka Narodowa*, 2009, nr 4.
- Siwińska-Gorzela J., *Fundusz Ubezpieczeń Społecznych a budżet państwa*, *Ubezpieczenia Społeczne. Teoria i praktyka*, 2010, nr 4.
- Starzec K., *Jak finansować emerytury: podstawowe dylematy*, maszynopis przygotowany na dyskusję w Instytucie Spraw Publicznych, Warszawa 1995, za: Z. Czepulis-Rutkowska, *System emerytalny a poziom zabezpieczenia materialnego emerytów*, IPiSS, Warszawa 2000.

- Strzelecka J., *Finansowanie systemu emerytalno-rentowego z FUS w latach 1998–2008* [w:] red. B. Kłos, *System emerytalny 9 lat po reformie*, Studia BAS Nr 11, BAS, Kancelaria Sejmu, Warszawa 2008.
- Strzelecki Z., *Europa-Polska: stan i perspektywy demograficzne w latach 1980–2050*, *Małżeństwo i Rodzina*, Rok II lipiec-sierpień-wrzesień 2003, nr 3(7).
- Szatur-Jaworska B. (red.), *Praca dla osób starszych* [w:] *W trosce o pracę. Raport o Rozwoju Społecznym*, Polska 2004, UNDP, Warszawa 2004.
- Sztanderska U., *Przyczyny wcześniejszej dezaktywacji zawodowej osób ubezpieczonych w ZUS* [w:] *Dezaktywizacja osób w wieku okotoemerytalnym. Raport z badań*, Departament Analiz Ekonomicznych i Prognoz, MPiPS, Warszawa 2008.
- Szukalski P., *Ageizm na polskim rynku pracy* [w:] R.C. Horodeński, C. Sadowska-Snarska, *Gospodarowanie zasobami pracy na początku XXI wieku. Aspekty makroekonomiczne i regionalne*, IPiSS, Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Białymstoku, Białystok-Warszawa 2009.
- Szukalski P., *Dezaktywizacja zawodowa Polek i Polaków na przedpolu starości* [w:] red. Z. Olejniczak, *Aktywność zawodowa i społeczna osób grupy wiekowej 50 plus. Opracowania, analizy, badania i dobre praktyki*, WSMiZ, Leszno 2006.
- Szukalski P., *Plany związane z przechodzeniem na emeryturę osób w przedpolu starości*, *Ubezpieczenia Społeczne. Teoria i Praktyka*, 2009, nr 2.
- Szukalski P., *Przemiany polskiej rodziny-na marginesie badań nad urodzeniami pozamatżeńskimi*, *Polityka Społeczna*, 2009, nr 8.
- Szukalski P., *Zagrożenie czy wezwanie-proces starzenia się ludności*, *Polityka Społeczna*, 2006, nr 9.
- Szumlicz T., *Ubezpieczenie społeczne teoria dla praktyki*, Oficyna Wydawnicza Branta, Bydgoszcz – Warszawa 2005.
- Szumlicz T., *Zabezpieczenie emerytalne w systemach zabezpieczenia społecznego*, [w:] red. T. Szumlicz, M. Żukowski, *Systemy emerytalne w krajach Unii Europejskiej*, Wydawnictwo Twigger, Warszawa 2004.
- Szuwarzyński A., *Inicjatywa Wspólnotowa EQUAL* [w:] *Aktywizacja zawodowa osób w wieku 50+-szanse i ograniczenia*, opracowanie w ramach projektu *Analiza potencjału i przeszkód aktywizacji zawodowej osób w wieku 50+ w województwie mazowieckim*, 2009.
- Szuwarzyński A., *Kapitał intelektualny i wiedza* [w:] *Aktywizacja zawodowa osób w wieku 50+-szanse i zagrożenia*, Opracowanie w ramach projektu „Analiza potencjału i przeszkód aktywizacji zawodowej osób w wieku 50+ w województwie mazowieckim”, 2009.
- Świątkowski S., *O Reformie Emerytalnej z 1999 roku, jej wpływie na budżet Państwa i nasze emerytury*, 2011, www.bibula.com; 09.01.2012.
- The Social Protection Committee to the Göteborg European Council on the Social Protection, *Adequate and Sustainable Pensions. A Report by the Social*

- Protection Committee to the Göteborg European Council on the Social Protection (Juni 2000), za: Z. Czajka, *Systemy emerytalne w Niemczech i w Wielkiej Brytanii wobec nowych wyzwań*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2003.
- The Social Protection Committee, *Promoting longer working lives through pension reforms. First part. Flexibility in retirement age provision*, Report by the Social Protection Committee, April 2007.
- The World Bank, *Averting the old age crisis. Policies to protect the old and promote growth*, A World Bank Policy Research Report, Oxford University Press, Nowy Jork 1994; <http://books.google.pl/books>; 27.01.2012.
- Tobiasz-Adamczyk B., *Wybrane element socjologii zdrowia i choroby*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2000 za: Molesztak A., *Jakość życia ludzi starych w aspekcie ich zdrowia* [w:] red. J.T. Kowaleski, P. Szukalski, *Pomyślne starzenie się w perspektywie nauk społecznych i humanistycznych*, Komitet Nauk Demograficznych PAN, Polskie Towarzystwo Gerontologiczne, Instytut Ekonometrii i Statystyki UŁ, Zakład Demografii i Gerontologii Społecznej UŁ, Łódź 2008.
- Urbaniak B., *Praca zawodowa po przejściu na emeryturę*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 1998.
- Urbaniak B., *Wyzwania wobec edukacji starszych pracowników w Polsce* [w:] red. J.T. Kowaleski, P. Szukalski, *Pomyślne starzenie się w perspektywie nauk o pracy i polityce społecznej*, Komitet Nauk Demograficznych PAN, Polskie Towarzystwo Gerontologiczne, Instytut Ekonometrii i Statystyki UŁ, Zakład Demografii i Gerontologii Społecznej UŁ, Łódź 2008.
- Urbaniak B., *Zatrudnienie i instytucje rynku pracy w warunkach starzejących się zasobów pracy – badania dla Polski*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2011.
- Uścińska G. (red.), *Zabezpieczenie społeczne w Polsce. Problemy do rozwiązania w najbliższej przyszłości*, IPiSS, Warszawa 2008.
- Walesiak M., Gatnar E. (red.), *Statystyczna analiza danych z wykorzystaniem programu R*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2009.
- Walker A., *The emergence of age management in Europe*, International Journal of Organizational Behaviour, 2005, Vol. 10(1); <http://www.usq.edu.au>; 06.04.2012.
- Wiktorow A., *Zmiany w ustawowym wieku emerytalnym w Europie-wnioski na przyszłość* [w:] *System emerytalny-problemy na przyszłość. Materiały z seminariów ZUS*, ZUS, Warszawa 2011 r.
- Wiśniewski Z., Dolny E., *Determinanty aktywności zawodowej ludzi starszych w świetle badań* [w:] red. J. Szambelańczyk, M. Żukowski, *Człowiek w pracy i polityce społecznej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, Poznań 2010.
- Wiśniewski Z., *Rynki pracy w przyszłości-deregulacja a zatrudnienia* [w:] S. Borkowska, *Przyszłość pracy w XX wieku*, IPiSS, Warszawa 2005.

- Wojciechowski W., Banaszewski J., *Jak ograniczyć w Polsce liczbę umów na czas określony i wzmocnić tempo rozwoju gospodarki?*, Analiza FOR nr 7/2011, FOR, Warszawa 06.09.2011; www.for.org.pl
- Wojciechowski W., Rzońca A., *Reforma emerytalna a finanse publiczne w Polsce*, FOR, Warszawa 2010.
- Wojciechowski W., *Co zrobić, aby więcej Polaków pracowało?*, FOR, Warszawa 2008.
- Wóycicka I., Matysiak A., *Czy Polacy muszą zrezygnować z wcześniejszych emerytur?* [w:] red. I. Wóycicka, *Później na emeryturę?* Niebieskie Księgi 2004, Rekomendacje Nr 16, Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, Gdańsk 2004.
- Wóycicka I., *Model opieki w Polsce* [w:] red. I.E. Kotowska, *Strukturalne i kulturowe uwarunkowania aktywności zawodowej kobiet w Polsce*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2009.
- Wóycicka I., *Później na emeryturę?*, Niebieskie Księgi 2004, Rekomendacje Nr 16, Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, Gdańsk 2004.
- Zalewska H., *Wpływ reformy ubezpieczeń społecznych na finanse FUS* [w:] *Reforma ubezpieczeń społecznych w Polsce – doświadczenia dla Europy*, Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, Warszawa 2008,
- Zawadzki K., *Między pracą a emeryturą – benchmark europejski* [w:] red. Z. Wiśniewski, E. Dolny, *Rynek pracy w Polsce w procesie integracji z Unią Europejską. Aspekty makroekonomiczne i regionalne*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2008.
- Zięba M., Szuwarzyński A., *50+ zarządzanie wiekiem*, Politechnika Gdańska, Gdańsk 2008.
- ZUS, *Informacja z wykonania planu budżetu państwa w części 73-ZUS 2009*, Warszawa 2010.
- ZUS, *Analiza badania okresów pobierania emerytur i rent*, ZUS Departament Statystyki, Warszawa 2007a.
- ZUS, *Informacja o przekazaniu składek do OFE*, www.zus.pl; 30.11.2011.
- ZUS, *Informacja o świadczeniach pieniężnych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz o niektórych świadczeniach z zabezpieczenia społecznego, IV kwartał-okres I-XII2009 r.*, Warszawa 2010.
- ZUS, *Informacja o świadczeniach pieniężnych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz o niektórych świadczeniach z zabezpieczenia społecznego, IV kwartał-okres I-XII2010 r.*, Warszawa 2011.
- ZUS, *Pismo z dnia 07.05.2012 r. Znak: 992600/070/92/2012/DST*.
- ZUS, *Prognoza wpływów i wydatków funduszu emerytalnego do 2060 r.*, ZUS, Departament Statystyki, Warszawa 2010 a.
- ZUS, *Projekt budżetu oraz planów finansowych Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Funduszu Rezerwy Demograficznej i Funduszu Alimentacyjnego na rok 2006*, Warszawa 2006.

- ZUS, *Projekt budżetu w części 73 – ZUS oraz planów finansowych FUS i FRD na rok 2008*, Warszawa 2007.
- ZUS, *Rocznik statystyczny ubezpieczeń społecznych 2006–2008*, Warszawa 2009.
- ZUS, *Rocznik statystyczny ubezpieczeń społecznych systemem pozarolniczym 1999–2002*, Warszawa 2004.
- ZUS, *Rocznik statystyczny ubezpieczeń społecznych systemem pozarolniczym 2003–2005*, Warszawa 2007.
- ZUS, *Ważniejsze informacje z zakresu ubezpieczeń społecznych 2009 r.*, Warszawa 2010.
- ZUS, *Ważniejsze informacje z zakresu ubezpieczeń społecznych 2010 r.*, Warszawa 2011.
- Zwierzchowski J., *Wpływ powszechnych systemów emerytalnych na płodność*, Gospodarka Narodowa, 2009, nr 4.
- Żukowski M., *Reformy emerytalne w Europie*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, Poznań 2006.
- Żukowski M., *Systemy emerytalne a aktywność zawodowa – w Polsce i innych krajach UE* [w:] red. J. Orczyk, M. Żukowski, *Aktywizująca polityka społeczna*, Wydawnictwo AE w Poznaniu, Poznań 2007.
- Żukowski M., *Wielostopniowe systemy zabezpieczenia emerytalnego w Unii Europejskiej i w Polsce. Między państwem a rynkiem*, Akademia Ekonomiczna w Poznaniu, Zeszyty Naukowe – Seria II, Prace habilitacyjne, Zeszyt 151, Wydawnictwo AE w Poznaniu, Poznań 1997.

Akty prawne

- Dyrektywa 79/7/EWG z 19 grudnia 1978 r. w sprawie stopniowego wprowadzenia w życie zasad równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zabezpieczenia społecznego.
- Konwencja nr 102 MOP dotycząca minimalnych norm zabezpieczenia społecznego z 1952 r. (Dz.U. 113.1065).
- Decyzja Rady z 12 lipca 2005 r. w sprawie wytycznych dla polityk zatrudnienia państw członkowskich (2005/600/WE) Dz.Urz. UE L205/21.
- Konwencja nr 36 MOP dotyczącej obowiązkowego ubezpieczenia na starość pracowników najemnych, zatrudnionych w przedsiębiorstwach rolnych z 1933 r. (Dz.U. 49.31.223).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru zobowiązany jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. nr 78, poz. 465 z późn. zm.).

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru zobowiązany jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. nr 78, poz. 465).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, wypłaconych zasiłków z ubezpieczenia chorobowego i wypadkowego, zasiłków rodzinnych, pielęgnacyjnych i wychowawczych oraz kolejności zaliczania wpłat składek na poszczególne fundusze (Dz.U. z 1998 r. nr 165, poz. 1197).
- Ustawa z dnia 1 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. nr 169, poz. 1412).
- Ustawa z dnia 1 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. nr 150, poz. 1248).
- Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 1998 r. nr 137, poz. 887 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 16 lipca 2004 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS (Dz.U. z 2004 r. nr 191, poz. 1954).
- Ustawa z dnia 16 marca 2001 r. o Biurze Ochrony Rządu (Dz.U. nr 27, poz. 298).
- Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz.U. z 1998 r. nr 162, poz. 1118).
- Ustawa z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. nr 104, poz. 450).
- Ustawa z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz.U. nr 237, poz. 1656).
- Ustawa z dnia 20 czerwca 2001 r. o zmianie ustawy o świadczeniach pieniężnych i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnionym w kopalniach węgla kamiennego i zakładach wydobywania rud uranu oraz ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych i ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. nr 89, poz. 968).
- Ustawa z dnia 20 lipca 2001 r. o zmianie ustawy o szkolnictwie wyższym, ustawy o wyższych szkołach zawodowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. nr 85, poz. 924).
- Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz.U. 08.228.1507).
- Ustawa z dnia 21 stycznia 2000 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. nr 9, poz. 118).
- Ustawa z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz.U. nr 74, poz. 676).

- Ustawa z dnia 25 czerwca 1997 r. o wykorzystaniu wpływów z prywatyzacji części mienia Skarbu Państwa na cele związane z reformą systemu ubezpieczeń społecznych (Dz.U. nr 106, poz. 673).
- Ustawa z dnia 25 marca 2011 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem systemu ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2011 r. nr 75, poz. 398).
- Ustawa z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. nr 155, poz. 1014).
- Ustawa z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i finansowaniu funduszy emerytalnych (Dz.U. z 1997 r. nr 139, poz. 934).
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2002 r. nr 76, poz. 694).
- Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U. nr 249, poz. 2104 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2006 r. przepisy wprowadzające ustawę o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego oraz ustawę o służbie funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego (Dz.U. nr 104, poz. 711).
- Ustawa z dnia 6 grudnia 2013 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z określeniem zasad wypłaty emerytur ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (Dz.U. 2013 poz. 1717).
- Ustawa z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2012 r. poz. 637)

Źródła w zasobach Internetu

www.efs.gov.pl
www.eurostat.org
www.knf.gov.pl
www.mf.gov.pl
www.mpips.gov.pl
www.mrr.gov.pl
www.oecd.org
www.ssa.gov
www.stat.gov.pl
www.zus.pl